

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 2/2019)

София, 16 януари 2019 г.

Съдържание

1	Външна търговия с основни земеделски култури	3
1.1	Износ на зърнени и маслодайни култури	3
1.2	Внос на зърнени и маслодайни култури	4
1.3	Внос и износ на плодове и зеленчуци.....	4
2	Цени	6
2.1	Зърнени и маслодайни култури	6
2.2	Плодове и зеленчуци	7

Забележка: *Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч. текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.*

1 Външна търговия с основни земеделски култури

1.1 Износ на зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

През периода 7 – 13 януари 2019 г. през Пристанище Варна¹ не е реализиран износ на пшеница, ечемик и рапица. Експортът на трите култури през порта от началото на настоящия сезон до момента е с между 17,2% и 73,3% под миналогодишния, като най-значителен спад е налице при ечемика.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	02.07.2017 – 13.01.2018	02.07.2018 – 13.01.2019	Изменение
пшеница	1 440 107	1 192 455	-17,2%
ечемик	88 684	23 682	-73,3%
рапица	153 397	120 053	-21,7%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До момента не е реализиран износ на пшеница, ечемик и рапица през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

По предварителни данни на НСИ (обхващащи цялата търговия със зърнени култури - по морски, речен и сухоземен път), през периода юли – октомври 2018 г. извън страната са реализирани 2 366,9 хил. тона пшеница, 99,8 хил. тона ечемик и 324,6 хил. тона рапица. Намалението на износа спрямо съответния период на миналата година е както следва: пшеница - с 14,1%, ечемик - с 55,7% и рапица - с 13,6%.

Основни зърнени и маслодайни култури (пазарна година септември – август) - царевица и слънчоглед

През изминалата седмица през Пристанище Варна не са преминавали товари с царевица и слънчоглед за износ. Общо за периода от началото на септември 2018 г. до момента, експортът на царевица през порта изостава с 23,9% на годишна база, а този на слънчоглед – с 47,3%.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	03.09.2017 – 13.01.2018	03.09.2018 – 13.01.2019	Изменение
царевица	315 240	240 042	-23,9%
слънчоглед	172 335	90 880	-47,3%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

До този момент не е отчетен износ на царевица и слънчоглед – реколта `2018 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

По предварителни данни на НСИ, през първите два месеца на пазарната 2018/19 година износът на царевица и слънчоглед бележи спад спрямо същия период на миналия сезон, съответно с 20,1%, до 380 хил. тона и с 51,5%, до 95,3 хил. тона.

1.2 Внос на зърнени и маслодайни култури

От началото на юли 2018 г. до 13 януари 2019 г. не е осъществяван внос на зърнени и маслодайни култури през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

По предварителни данни на НСИ, през периода юли – октомври 2018 г. в страната са внесени 32,7 хил. тона пшеница и 9,5 хил. тона рапица – респективно със 7,6% и 71,6% по-малко спрямо същия период на 2017 г. Доставките на ечемик за четирите месеца остават ограничени – 421 тона, макар и с близо 35% повече в сравнение с година по-рано.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

През първите два месеца на пазарната 2018/19 година в страната са внесени едва 163 тона царевица – с близо 73% по-малко спрямо съответния период на предходната година. Същевременно, импорът на слънчоглед нараства над три пъти, възлизайки на 119,7 хил. тона.

1.3 Внос и износ на плодове и зеленчуци

По предварителни данни на НСИ, през периода януари - октомври 2018 г. вносът на пресни зеленчуци нараства с 11,7% спрямо същия период на 2017 г., до 226,7 хил. тона, а този на пресни плодове - с 9,4%, до 255,3 хил. тона.

Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци през периода януари – октомври 2018 г., сравнено със същия период на 2017 г., тона

Поток	Продукти	януари – октомври 2017	януари – октомври 2018	Изменение
Внос	пресни зеленчуци	203 072	226 740	11,7%
	пресни плодове	233 404	255 338	9,4%
Износ	пресни зеленчуци	32 442	45 992	41,8%
	пресни плодове	31 040	43 435	39,9%

Източник: данни на НСИ (предварителни данни за 2018 г.), обработени от МЗХГ

Бележка: „пресни зеленчуци“ включва търговията по тарифни кодове от 07010000 до 07099990, а „пресни плодове“ – търговията по тарифни кодове от 08010000 до 08109075.

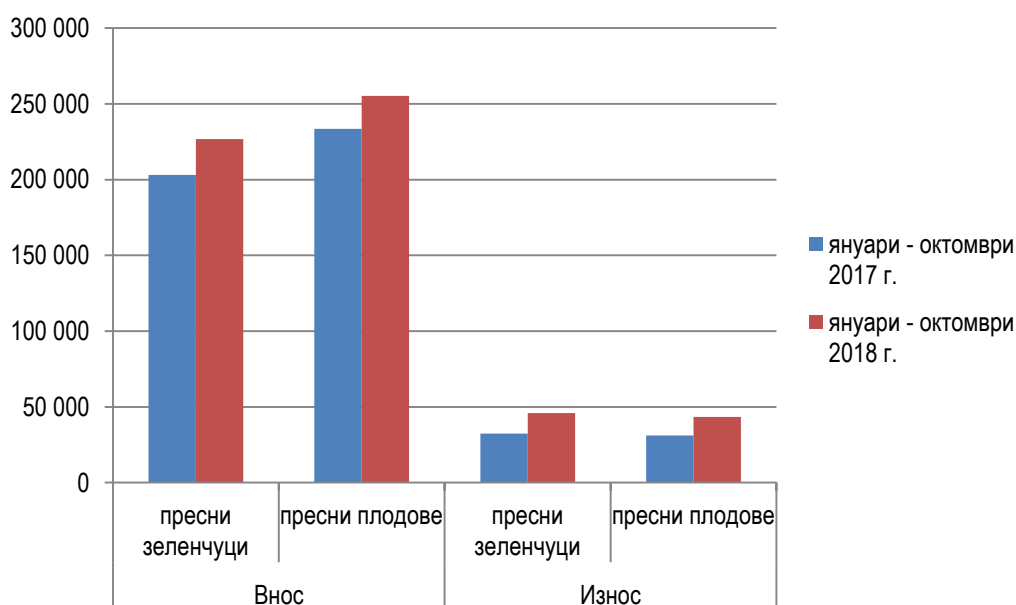
Увеличението на общия внос на пресни зеленчуци се дължи основно на ръст на доставките на домати (с 8,9 хил. тона или 13,7%), пиперки (със 7,4 хил. тона или 36,4%) и краставици (с 6,2 хил. тона или 43,7%). Съществено повишение се регистрира и при вноса на моркови и репи (с 18%), зеле (с 8,8%), лук (с 9,2%) и тикви (с 26,8%). От друга страна, вносът на картофи намалява с 6 хил. тона или 16,1% на годишна база, а този на гъби, патладжани и чесън - с между 6,6% и 18,1%.

Около половината от внесените количества пресни плодове за десетте месеца на 2018 г. са цитрусови плодове и банани - общо 128 хил. тона, което представлява ръст от 33,6% спрямо същия период на 2017 г. Сред останалите основни плодове, по-съществено увеличение на годишна база се отчита при импорта на пъпеши (със 17,5%), череша (с 25,1%) и сливи и трънки (над три пъти), а намаление – при този на черупкови плодове, круши, дини, кайсии, праскови, ягоди и ябълки - с между 5,2% и 18,8%, най-значително при ябълките.

През първите десет месеца на 2018 г. от страната са изнесени 46 хил. тона пресни зеленчуци и 43,4 хил. тона пресни плодове, съответно с 41,8% и с 39,9% повече спрямо същия период на 2017 г.

Най-голям принос за ръста на общото количество пресни зеленчуци, реализирано извън страната в рамките на периода, има увеличеният експорт на картофи (с 3,3 хил. тона или 15 пъти), бобови зеленчуци (с 3 хил. тона или 23,8%) и домати (с 2,9 хил. тона или 61,6%). Нарастване се отчита и при износа на гъби, краставици, пиперки и сладка царевица – от 22% при гъбите до над два пъти при сладката царевица, докато този на патладжани и зеле се свива съответно с 25,6% и 47,3%.

Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци, тона

Повишението на общия експорт на пресни плодове спрямо десетте месеца на предходната година е свързано до голяма степен с ръст на реекспорта на цитрусови

плодове с 14 хил. тона (над два пъти). Сред основните плодове, произвеждани в страната, чувствително увеличение на годишна база се отчита при износа на дини – с 5,5 хил. тона (над два пъти), череши (с 27,1%) и ябълки, а намаление - при този на грозде, кайсии, черупкови плодове, праскови, ягоди, вишни, сливи и трънки – от 15,6% до 71,6% (най-значително при сливите).

2 Цени

2.1 Зърнени и маслодайни култури

През последната седмица се наблюдава леко покачване на средните изкупни цени на хлебна и фуражна пшеница и слънчоглед, в рамките на 0,2% - 1,3%. Средните изкупни цени на ечемика и царевичата остават непроменени.

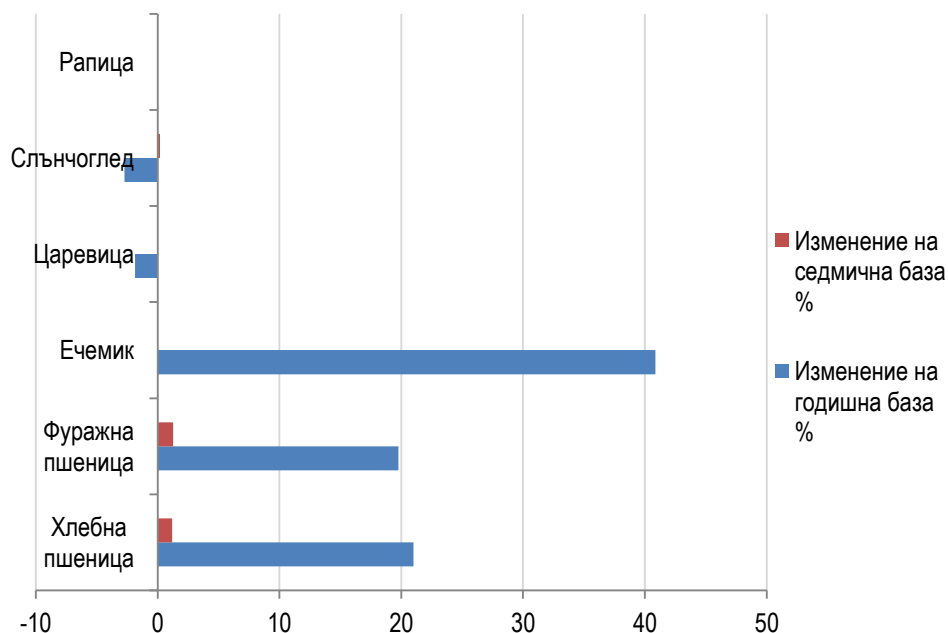
Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 09.01.2019 г., сравнено с предходната седмица и със същия период на 2018 г., лв./тон без ДДС

	10.01.2018	02.01.2019	09.01.2019	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
хлебна пшеница	281	336	340	21,0	1,2
фуражна пшеница	268	317	321	19,8	1,3
ечемик	252	355	355	40,9	0,0
царевица	270	265	265	-1,9	0,0
слънчоглед	550	534	535	-2,7	0,2
рапица	690	*	*	-	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

* Няма данни

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 09.01.2019 г.

Ечемикът продължава да се търгува на значително по-висока цена спрямо година по-рано, с 40,9%. При хлебната и фуражната пшеница е налице малко по-умерено поскъпване на годишна база – в рамките на около 20% - 21%, докато царевицата и слънчогледът поевтиняват, респективно с 1,9% и 2,7%.

2.2 Плодове и зеленчуци

Към 11.01.2019 г. средните цени на едро на картофите и ябълките, предлагани на тържищата в страната, се понижават съответно с 4,7% и 8,7% спрямо предходната седмица, докато вносните домати поскъпват със 7,4%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 11.01.2019 г., сравнено с предходната седмица и със същия период на 2018 г., лв./кг

	12.01.2018	04.01.2019	11.01.2019	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,61	0,85	0,81	32,8	-4,7
домати (оранжерийни)	*	2,40	*	-	-
домати (внос)	1,73	1,89	2,03	17,3	7,4
пипер (зелен)	*	*	*	-	-
пипер (червен)	*	*	*	-	-
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	*	*	*	-	-
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,35	1,03	0,94	-30,4	-8,7
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	*	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

Сравнявайки със същия период на 2018 г., средната цена на едро на картофите се повишава с 32,8%, а тази на вносните домати - със 17,3%. Ябълките се търгуват на по-ниска цена от миналогодишната, с 30,4%.

**Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци
към 11.01.2019 г.**

